

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Паскал Неделчев Желев, УНСС-София, научна специалност „Световно стопанство и МИО“

относно дисертационен труд на тема: „За някои промени в теорията и в практиката на регионалната икономическа интеграция“

за придобиване на научната степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.8 “Икономика”, научна специалност „Световно стопанство и МИО“, с кандидат доц. д-р Едуард Василев Маринов

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

В условията на бързо променяща се глобална среда, в която взаимодействията между страните и техните регионални обединения стават все по-сложни, изследването на механизмите на регионалната икономическа интеграция е от особено значение. Възходът на регионалните търговски споразумения, предизвикателствата, свързани с нарастващия протекционизъм, и тенденциите към де-глобализация подчертават значимостта на регионалната интеграция като ключов фактор за икономическо развитие и устойчивост.

В научен план, дисертацията не само обогатява съществуващата литература по темата, но и предизвиква традиционните теории за икономическа интеграция, подчертавайки необходимостта от нови подходи. Авторът предлага иновативни решения, които отразяват съвременните реалности, като въвежда триизмерна оценка на интеграционните процеси и нова типология на интеграционните споразумения. Тези нововъведения дават възможност за по-добро разбиране на динамиката на интеграционните инициативи и тяхното влияние върху промените в глобалната икономика.

Изследването притежава значителен потенциал за практическо приложение. Чрез идентифициране на основните механизми на интеграция и анализ на тяхното влияние, трудът предлага практически насоки, които могат да помогнат на страните да адаптират своите икономически стратегии и да насърчат устойчивото развитие в контекста на глобалните икономически трансформации.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Целите и задачите, поставени в дисертацията на доц. Маринов, са формулирани с необходимата яснота и логика, което подчертава задълбоченото му разбиране на изследваната тема. Авторът успешно идентифицира ключовите аспекти на регионалната икономическа интеграция, които е необходимо да бъдат разгледани, за да се постигне задълбочено научно изследване и практически приложим анализ.

Основната цел на дисертацията е да изследва динамиката на регионалната икономическа интеграция и да предложи нови концептуални рамки за оценка на интеграционните процеси. Тази цел е добре обоснована, предвид актуалността на темата в контекста на протичащите трансформационни промени в световното стопанство. Авторът демонстрира, че традиционните теории за интеграция не винаги успяват да обяснят съвременните реалности, и поради това е необходимо да се разработят нови подходи, адаптирани към спецификата на малките и развиващите се икономики.

Задачите, формулирани в труда, са не само адекватни на основната цел на изследването, но и осигуряват структуриран подход към анализа на регионалната икономическа интеграция. Те включват изследване на структурните промени в световната търговия, критичен преглед на съществуващата литература, анализ на емпирични данни и казуси за оценка на практическите последици от регионалната интеграция, както и разработване на нова концептуална рамка за оценка на интеграционните процеси. Всички тези елементи са от съществено значение за постигането на

значителни научни и практически приноси, като предоставят дълбочина и обширност на анализа, необходими за разкриване на комплексността на интеграционните процеси.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Избраната методология и методика на изследване в дисертацията на доц. Маринов са отлично съобразени с формулираните цели и задачи. Използван е мултидисциплинарен подход, който основно се базира на икономически концепции, но също така интегрира методи от политическите науки и международните отношения. Тази интердисциплинарна перспектива обогатява анализа и предоставя цялостно обхващане на сложната динамика на регионалните интеграционни процеси. Авторът прилага смесена методология, комбинираща качествени и количествени методи, което предоставя многопластово разбиране на феномените в регионалната икономическа интеграция. Чрез количествени анализи на търговските потоци, в съчетание с критичен преглед на съществуващата литература и анализ на казуси, доц. Маринов успява да идентифицира основни фактори и тенденции, които влияят на интеграционните процеси. Изследването осигурява дълбочинно и изчерпателно разглеждане на предизвикателствата и възможностите, свързани с регионалната икономическа интеграция, и така предоставя ценни насоки за политики и стратегии, приложими в контекста на съвременната глобална икономическа архитектура.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.

Дисертацията на доц. Маринов предоставя значителни научни и научно-приложни приноси в областта на регионалната икономическа интеграция. Основен принос е разработването на нова концептуална рамка за класификация на търговско-икономическите споразумения и за анализ и оценка на интеграционните процеси, съобразена със степента на развитие на участващите страни. Тази нова теоретична рамка не само отразява сложността на интеграционните процеси, но и предлага структурирана основа за анализ и интерпретация на данните, което е оригинално допълнение към научната литература.

Авторът успява да идентифицира основни фактори и тенденции, влияещи на интеграционните процеси, чрез количествени анализи на търговските потоци и критичен преглед на съществуващата литература. Тези научни резултати са от съществено значение за разбирането на механизмите на интеграция и предоставят ценна информация не само за научната общност, но и за вземащите решения в областта на икономиката и политиката.

Включването на конкретни казуси, които демонстрират практически примери за ефектите от процесите на икономическа интеграция, допринася за обогатяване на научната литература с реални приложения.

Дисертацията предлага и отправни точки, които могат да бъдат полезни при формирането на политики в нововъзникващите икономики, стремящи се да се справят с предизвикателствата на вписването в глобалната икономика. Те се основават на задълбочен анализ на интеграционните

процеси и предоставят практически решения и насоки за подобряване на интеграционните инициативи.

В допълнение, изследването разширява теоретичната база в областта на регионалната икономическа интеграция, като предлага критики и нови идеи към съществуващите теории. Авторът подчертава необходимостта от адаптиране на теоретичните рамки към съвременните реалности, което е от съществено значение за развитието на научната област.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Дисертацията на доц. Маринов е подкрепена от впечатляващ брой публикации, които отразяват дългогодишния му изследователски интерес към темата за регионалната икономическа интеграция. Общият брой на публикуваните трудове, свързани с дисертационния труд, е тринадесет, като те обхващат различни аспекти на търговските политики, интеграцията и икономическите промени в глобален контекст.

Публикациите са намерили място в престижни научни списания, като "Икономическа мисъл" и "Journal of Financial and Monetary Economics," както и в издателства като "Palgrave Macmillan." Тези издания са с висока научна стойност и допринасят за легитимността на изследването, предоставяйки платформа за разпространение на новите идеи и достижения на автора.

Публикациите включват както качествени, така и количествени изследвания, които разглеждат различни аспекти на интеграцията, включително влиянието на регионалната интеграция върху търговските потоци и икономическото развитие. Трудовете на автора, в които се анализират казуси от реалния свят, осигуряват практически примери за ефектите от интеграционните процеси, което допълва теоретичните изводи с реални приложения.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Дисертацията на доц. Маринов е получила значително внимание в научната общност, което се отразява в редица цитати в различни научни статии и изследвания, свързани с темата на регионалната икономическа интеграция, икономическите политики и търговските отношения. Цитирането на неговите трудове в реномирани научни списания свидетелства за валидността и значимостта на изводите, които той предлага.

7. Мнения, препоръки и бележки.

Дисертацията на доц. Едуард Маринов представлява значимо изследване в областта на регионалната икономическа интеграция и предоставя важен принос както към научната литература, така и към практическото приложение на националните стратегии за участие в интеграционните процеси. Въпреки високото равнище на труда, бих си позволил някои препоръки, които не изменят постиженията на дисертанта.

Първо, бих предложил на автора да продължи да развива концептуалната рамка, която е извел в дисертацията. Тя демонстрира оригиналност и е подходяща за приложение в емпирични

изследвания. Разширяването на теоретичната основа и включването на конкретни данни и примери от реалния свят биха допринесли за по-пълноценно разбиране на динамиката на интеграцията. Второ, препоръчвам на доц. Маринов да обърне внимание на интегрирането на мнения от практиците в областта на икономическата интеграция. Провеждането на интервюта с експерти и представители на правителствени и неправителствени организации би могло да предостави допълнителна стойност и да потвърди практическата приложимост на изводите от изследването.

На следващо място, бих препоръчал авторът да уточни конкретните методологични подходи, използвани за подбор на казусите, които анализира. Това ще помогне на читателя да разбере по-добре избора на конкретните примери и как те илюстрират по-широките тенденции в интеграционните процеси.

Накрая, бих препоръчал доц. Маринов да продължи да публикува статии, основани на предложената нова теоретична рамка в дисертацията, в международни научни издания. Това би увеличило видимостта на изследването му на глобалната научна сцена и би допринесло за разширяване на влиянието на работата му, тъй като темата има значимост, надхвърляща локалния контекст и е от особено значение за разбирането на съвременните икономически взаимодействия и интеграционни процеси.

8. Заключение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Научните и научно-приложни приноси на дисертацията са значителни, като предлагат нови перспективи и приноси, които обогатяват съществуващата литература. Авторът разработва нова концептуална рамка за анализ на многопластовия характер на съвременната регионална икономическа интеграция, която е оригинална и адаптирана към актуалните предизвикателства в настоящата глобална икономика.

Цялостното съдържание, изводите и съдържашите се в изследването научни приноси, ми дават основание да дам положителна оценка на дисертационния труд на тема „За някои промени в теорията и в практиката на регионалната икономическа интеграция“ и да препоръчам на членовете на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор на науките“ на Едуард Василев Маринов в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Световно стопанство. Международни икономически отношения“.

Дата 14.10.2024г.

Подпис: